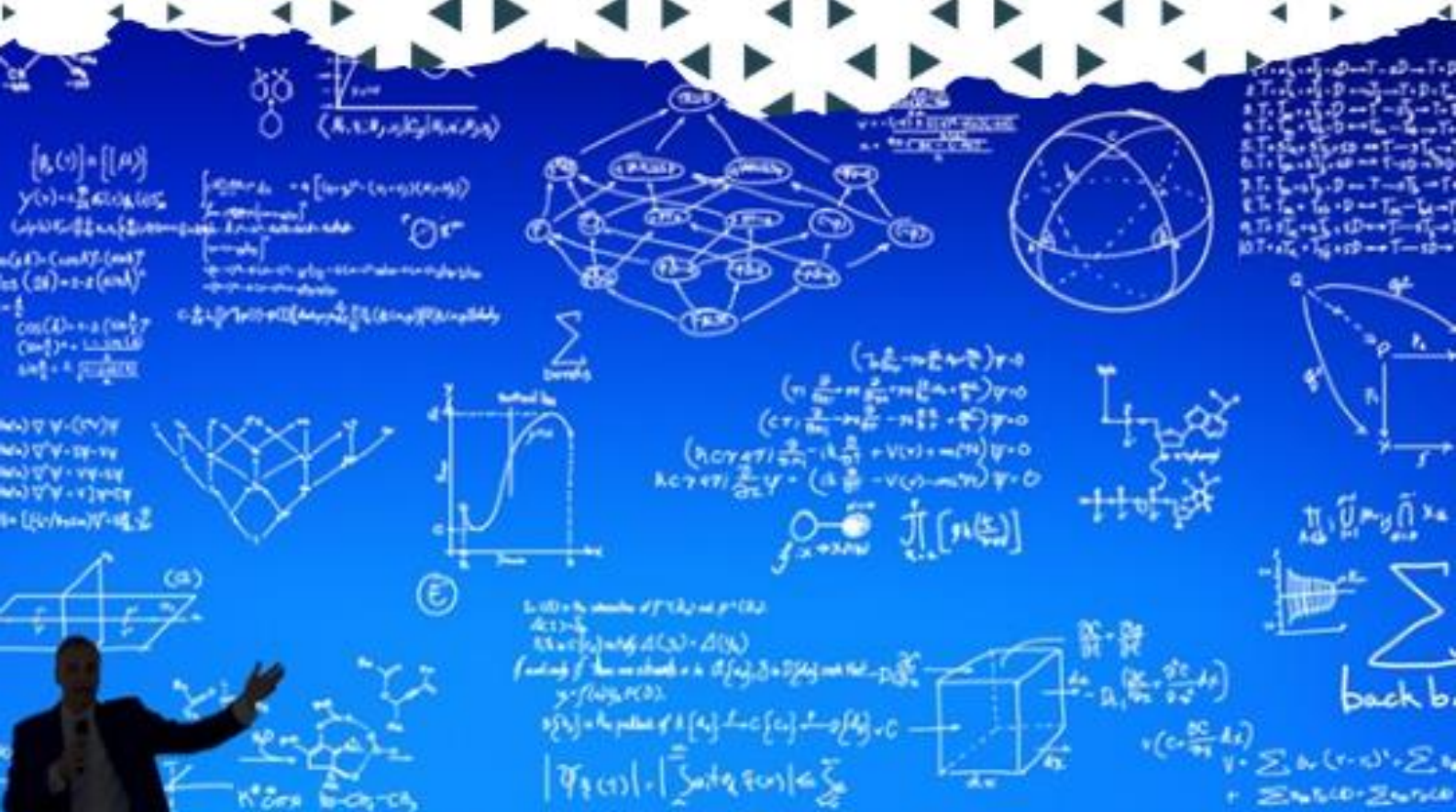

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

ZAMONAVIY ILM-FAN VA TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLAR ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

Google Scholar doi

zenodo

OpenAIRE

+998335668868

<https://innoworld.net>

2025

**«INNOVATIVE WORLD» ILMIY TADQIQOTLARNI QO'LLAB-
QUVVATLASH MARKAZI**

**«ZAMONAVIY ILM-FAN VA TADQIQOTLAR: MUAMMO VA
YECHIMLAR» NOMLI 2025-YIL № 5-SONLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI**

**ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYA TO'PLAMI
СБОРНИК НАУЧНЫХ-ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЙ
SCIENTIFIC-ONLINE CONFERENCE COLLECTION**

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2025

MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA TURIZM SOHASINING RIVOJLANISHI VA UNING HISSASI

Otaniyozov Tohirjon Hayitboy o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti To'rtko'l fakulteti

Annotatsiya. O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanish jarayonlari, uning mamlakat iqtisodiy o'sishiga ta'siri va xalqaro maydondagi o'rni tahlil qilingan. So'nggi yillarda turizmni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan davlat siyosati, xorijiy turistlarni jalb etishdagi imkoniyatlar va mavjud muammolar ko'rib chiqilgan. Turizmning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, yangi ish o'rinlari yaratishdagi roli va hududiy infratuzilmani yaxshilashga qo'shayotgan hisssasi yoritilgan. Maqolada O'zbekiston turizm sohasining raqobatbardoshligini oshirish, ichki va tashqi turizmni kengaytirish hamda xizmatlar eksportini rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: turizm sanoati, iqtisodiy o'sish, xizmatlar bozori, investitsiyalar, bandlik, eksport.

Abstract. The processes of development of the tourism sector in Uzbekistan, its impact on the country's economic growth, and its role in the international arena are analyzed. In recent years, the state policy implemented to develop tourism, opportunities for attracting foreign tourists, and existing challenges have been examined. The share of tourism in gross domestic product, its role in creating new jobs, and its contribution to improving regional infrastructure are highlighted. The article proposes recommendations for increasing the competitiveness of the tourism sector of Uzbekistan, expanding domestic and international tourism, and developing the export of services.

Keywords: tourism industry, economic growth, services market, investment, employment, export.

O'zbekiston qadimiy va boy tarixga ega mamlakat sifatida doimo sayyohlar e'tiborini tortib kelgan. Biroq mustaqillikning dastlabki yillarida turizm sohasi yetarlicha rivojlanmagan bo'lib, asosan ichki turizm bilan cheklangan edi. So'nggi yillarda esa davlat rahbariyati tomonidan turizmni iqtisodiyotning muhim tarmog'i sifatida shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, 2016-yildan boshlab turizm strategik yo'nalish darajasiga ko'tarilib, uning rivojlanishida sifat jihatidan yangi bosqich boshlandi.

Avvalo, sohani rivojlantirish uchun qulay sharoitlar yaratildi. Vizaviy tartiblar soddalashtirildi, ko'plab davlatlar fuqarolari uchun vizasiz rejim joriy etildi. Natijada xorijiy sayyohlar soni keskin oshdi. Masalan, 2016-yilda O'zbekistonga tashrif buyurgan turistlar soni qariyb 2 millionni tashkil etgan bo'lsa, 2019-yilga kelib bu ko'rsatkich 6,7 milliondan oshdi. Pandemiya davrida qisqa muddatli pasayish kuzatilgan bo'lsa-da, 2022-2023-yillarda yana barqaror o'sish qayd etildi.

Turizm infratuzilmasining rivojlanishi ham muhim omil bo'ldi. So'nggi yillarda Toshkent, Samarqand, Buxoro va Xivada zamonaviy mehmonxonalar, turistik majmualar, transport va logistika markazlari barpo etildi. Samarqandda qurilgan "Silk Road Samarkand" turizm majmuasi O'zbekistonni jahon miqyosida targ'ib etish uchun katta imkoniyat yaratdi. Shuningdek, Toshkent va Samarqand aeroportlarining rekonstruksiya qilinishi, ichki va xalqaro reyslar sonining oshirilishi turizm rivojiga xizmat qilmoqda. O'zbekiston turizmida tarixiy va me'moriy obidalar muhim o'rin tutadi. Samarqanddagi Registon majmuasi, Buxorodagi Ark qal'asi, Xivadagi Ichan qal'a, Shahrisabzdagi Amir Temur majmuasi nafaqat milliy meros, balki jahon miqyosida tan olingan yodgorliklardir. Shu bois UNESCO Butunjahon merosi ro'yxatiga kiritilgan obyektlar soni yildan-yilga ortib bormoqda. So'nggi yillarda tarixiy turizm bilan bir qatorda ekologik, ziyorat, gastronomik va ekstremal turizmni rivojlantirishga ham alohida e'tibor qaratilmoqda. Masalan, Chatqol va Hisor tog'larida ekoturizm maskanlari tashkil etilmoqda, Buxoro va Samarqandda milliy taomlarni targ'ib etuvchi gastronomik festivallar o'tkazilmoqda. Turizm sohasi mamlakat iqtisodiyotida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, ushbu tarmoq yalpi ichki mahsulotda sezilarli ulushga ega bo'lib, xizmatlar eksportida muhim rol o'ynaydi. Eng muhimi, turizm minglab yangi ish o'rinlarini yaratmoqda. Mehmonxona xodimlari, gidlar, transport xizmatlari ko'rsatuvchilar, milliy hunarmandlar va boshqa ko'plab soha vakillari turizm orqali barqaror daromad topmoqda. Shu jihatdan turizmni rivojlantirish aholining bandligini ta'minlash va daromadlarini oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, muammolar ham mavjud. Ayrim hududlarda turistik infratuzilma yetarli darajada rivojlanmagan, xizmatlar sifati esa hali xalqaro standartlarga to'liq mos emas. Turistlar oqimining notekis taqsimlanishi, ya'ni asosan Samarqand, Buxoro va Xivada jamlanishi boshqa hududlar salohiyatining to'liq foydalanilmasligiga olib kelmoqda. Bundan tashqari, xalqaro reklama va marketing faoliyatini yanada kuchaytirish zarur.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda turizm sohasi so'nggi yillarda iqtisodiy o'sishning muhim omillaridan biriga aylandi. Davlat tomonidan yaratilgan qulay sharoitlar, vizasiz rejim, infratuzilmaning rivojlanishi va xalqaro hamkorlikning kengayishi turizmni yangi bosqichga olib chiqdi. Ushbu sohaning rivojlanishi nafaqat yalpi ichki mahsulotga sezilarli hissa qo'shmoqda, balki minglab yangi ish o'rinlari yaratish, hududiy infratuzilmani yaxshilash, xizmatlar eksportini kengaytirish va O'zbekistonning xalqaro nufuzini oshirishda ham muhim rol o'ynamoqda. Kelgusida xizmatlar sifatini oshirish, yangi turizm turlarini rivojlantirish va marketing siyosatini kuchaytirish orqali turizm O'zbekiston iqtisodiyotining strategik tarmoqlaridan biriga aylanishi mumkin.

Adabiyotlar.

1. Anora, Kamilova, and Egamberdiyev Shavkatbek. "INNOVATIVE ECONOMY AND DIGITAL TRANSFORMATION: NEW OPPORTUNITIES AND CHALLENGES." *Лучшие интеллектуальные исследования* 37.4 (2025): 175-180.
2. Kobulov, I., and Egamberdiyev Sh. "DIGITAL ECONOMY AND LABOR MARKET: NEW PROFESSIONS AND CAREER OPPORTUNITIES." *Экономика и социум* 2-1 (129) (2025): 303-305.
3. Bazarova, G. "SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP IN SOCIO ECONOMIC DEVELOPMENT ROLE AND IMPORTANCE." *Экономика и социум* 10 (125) (2024): 53-57.
4. Mavludaxon, Turginova, and Egamberdiyev Shavkatbek. "O 'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDII XUSUSIYATLARI (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA)." *Tadqiqotlar* 61.6 (2025): 100-105.
5. Shavkatbek, Egamberdiyev, and Toshtemirova Muxlisa. "THE NEED FOR FOREIGN COUNTRIES TO STUDY EXPERIMENTS IN THE DEVELOPMENT OF AN INNOVATIVE ECONOMY." *Лучшие интеллектуальные исследования* 37.4 (2025): 219- 223.
6. Shavkatbek, Egamberdiyev. "THE ROLE OF STRATEGICALLY IMPORTANT SECTORS IN THE NATIONAL ECONOMY." *Modern education and development* 19.3 (2025): 631-636.
7. Shahabiddinovich, Egamberdiev Shavkatbek. "The Relationship of the Environment with the Development of the State's Economy." *World Economics and Finance Bulletin* 31: 78-81.

